

१) खालील विधाने पाहून योग्य पर्याय निवडा.

- अ) घटना समितीच्या पहिल्या बैठकीचे अध्यक्ष म्हणून सच्छिदानंद सिन्हांची निवड फ्रान्सच्या पध्दतीनुसार करण्यात आली
ब) घटनात्मक सल्लागार म्हणून बेनेगल नरसिंह राव यांनी काम केले.
क) संविधान सभेची एकूण ११ अधिवेशने झाली त्यातील ५ वे अधिवेशन चालू असताना भारतास स्वातंत्र्य मिळाले.
१) फक्त अ   २) फक्त अ व ब   ३) वरील सर्व   ४) अ व क

२) योग्य जोड्या लावा.

घटनेचा भाग	कलम
अ) भाग I	D) १२-३५
ब) भाग II	II) ३६-५१
क) भाग III	III) ५-११
ड) भाग IV	I V) १-४
अ ब क ड	
अ) iv iii i ii	
ब) iv iii ii i	
क) iii iv I ii	
ड) ii iii iv i	

३) खालील विधाने पहा.

- अ) महाराष्ट्र व गोव्यासाठी राज्यघटनेत ३७१ हे कलम आहे.
ब) मणिपूर साठी ३७१-G हे कलम आहे.
क) आंध्रप्रदेशसाठी ३७१D आणि ३७१E ही दोन कलमे आहे
१) अ, ब बरोबर   २) ब व क बरोबर   ३) सर्व बरोबर   ४) अ व क बरोबर

४) ७३ व्या घटनादुरुस्ती नुसार राज्यांसाठी असणाऱ्या कामांबद्दल योग्य विधाने निवडा.

- अ) महिलांना १/३ आरक्षण हे ऐच्छिक काम आहे
ब) इतर मागासवर्गियांना (OBC) आरक्षण हे अनिवार्य काम आहे
१) दोन्ही बरोबर   २) अ बरोबर   ३) दोन्ही चूक   ४) ब बरोबर

५) खालीलपैकी कोणत्या घटनादुरुस्ती या अनुसूचित जाती व जमातीच्या आरक्षणाशी संबंधित आहेत ?

- अ) आठवी   ब) तेविसावी   क) पंचेचाळीसावी   ड) बासष्टावी
१) अ, ब, क, ड   २) अ, ब, क   ३) अ, ब   ४) अ

६) खालीलपैकी कोणत्या राज्यांच्या बाबतीत संसदेच्या कायद्यात बदल करण्याचा अधिकार राष्ट्रपतींना आहे ?

- अ) आसाम   ब) मेघालय   क) त्रिपुरा   ड) मिझोरम
१) अ, ब, क   २) अ, क, ड   ३) अ, ब, ड   ४) ब, क, ड

७) खालीलपैकी कोणत्या कलमांच्या अंमलबजावणीसाठी राष्ट्रपतींची पूर्वपरवानगी लागते ?

- अ) कलम ३   ब) कलम ११०   क) कलम २६६   ड) कलम १११   इ) कलम ३०४
१) अ, ब, क   २) अ, ब, ड   ३) अ, ब, इ   ४) वरीलपैकी सर्व

८) राज्यघटनेच्या सरनाम्यात नमूद असणाऱ्या स्वातंत्र्याचा योग्य क्रम लावा

- अ) अभिव्यक्ती   ब) विचार   क) श्रध्दा   ड) विश्वास   इ) उपासना
१) अ, ब, क, ड, इ   २) ब, अ, ड, क, इ   ३) ब, अ, क, ड, इ   ४) क, ब, अ, इ, ड

९) खालीलपैकी कोणती बाब "२४-०१-१९५०" या तारखेशी संबंधित आहे ?

- अ) राष्ट्रध्वजास मान्यता   ब) राष्ट्रगीतास मान्यता   क) राष्ट्रपतींची (डॉ. राजेंद्रप्रसाद) निवड   ड) सरनाम्यात मान्यता
१) अ, ब आणि क   २) ब, क आणि ड   ३) ब आणि क   ४) अ आणि ड

१०) योग्य जोड्या जुळवा

स्तंभ अ	स्तंभ ब
कलम	तरतूद
अ) १०८	i) विनियोजन विधेयक
ब) ११०	ii) धनविधेयक
क) ११२	iii) संयुक्त बैठक
ड) ११४	iv) अंदाजपत्रक
अ ब क ड	
अ) i iii iv ii	
ब) iii ii iv i	
क) iv iii ii i	
ड) iii ii i iv	

११) “भारतीय राज्यघटनेचे ओळखपत्र” असे सरनाम्याचे वर्णन कोणी केले आहे ?

- १) नानी पालखीवाला २) के.एम.मुन्शी ३) एम.हिदायतुल्ला ४) अलादी कृष्णस्वामी अय्यर

१२) मूलभूत कर्तव्यांचा योग्य क्रम लावा.

- अ) देशाचे संरक्षण करणे
ब) घटनेचे पालन करणे
क) भारताची एकता व एकात्मता उन्नत ठेवणे
ड) ज्यामुळे आपल्या राष्ट्रीय स्वातंत्र्य लढयास स्फूर्ती मिळाली अशा उदात्त आदर्शांची जोपासना करणे
१) अ, ब, क, ड २) ड, क, ब, अ ३) ब, ड, क, अ ४) ब, अ, क, ड

१३) खालीलपैकी अयोग्य नसलेली विधाने / विधाने ओळखा

- अ) मुख्यमंत्री हा विधानसभेचाच सदस्य असला पाहिजे
ब) एखाद्या व्यक्तीस मुख्यमंत्री म्हणून नियुक्त करण्यापूर्वी त्याला विधानसभेत आपले बहुमत सिद्ध करावेच लागते.
क) कोणत्याही सभागृहाचा सदस्य नसलेल्या व्यक्तीची नियुक्ती मुख्यमंत्री म्हणून करता येऊ शकते
१) अ आणि ब २) ब आणि क ३) फक्त क ४) अ, ब, क

१४) खालीलपैकी राज्यपालाचे घटनात्मक स्वेच्छाधिन अधिकार कोणते ?

- अ) एखादे विधेयक राष्ट्रपतींच्या विचारार्थ राखून ठेवणे
ब) मंत्रीमंडळाने विधानसभेचा विश्वास गमावल्यास विधानसभा विसर्जित करणे
क) राज्य विधानमंडळाचे अधिवेशन बोलविणे
ड) राज्यात राष्ट्रपती राजवट लागू करण्याबाबत राष्ट्रपतींकडे शिफारस करणे
१) अ, ब, क २) ब, क, ड ३) अ, ब, ड ४) वरील सर्व

१५) महाराष्ट्रात प्रबोधनाची चळवळ सुरु होण्याची कारणे कोणती ?

- अ) पाश्चात्यांचा व पाश्चात्य शिक्षणाचा प्रभाव
ब) ख्रिश्चन मिशनऱ्यांचे कार्य
क) शास्त्रीय विचार, धार्मिक चळवळ व सुधारणा
१) वरील सर्व २) अ व ब ३) ब व क ४) अ व क

१६) ख्रिश्चन धर्मप्रसार करणारी वृत्तपत्रे कोणती ?

- अ) तारप्रसारक
ब) ज्ञान प्रसारक
क) अरुणोदय
ड) प्रभोदय
१) अ व ब बरोबर २) अ व ड बरोबर ३) वरील सर्व ४) क व ड बरोबर

१७) स्वातंत्र्यपूर्व काळामध्ये खालीलपैकी कोणत्या संस्थानांनी दलितांना मंदीरप्रवेश दिला होता ?

- १) त्रावणकोर २) इंदौर ३) देवास ४) वरील सर्व

१८) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे पहिले हिंदू अध्यक्ष कोण व त्या अधिवेशनाचे साल कोणते ?

- १) सुरेन्द्रनाथ बॅनर्जी १८९५ २) पी. आनंदचार्लु १८९१
३) पी. आनंदचार्लु १८९० ४) व्योमेशचंद्र बॅनर्जी १८९२

१९) १९०७ च्या स्टुटगार्ट परिषदेत फडकवलेल्या भारतीय झेंड्याबाबत खालील विधाने लक्षात घ्या.

- अ) झेंडा मादाम कामा यांनी फडकावला
ब) झेंड्याचे कापड रेशमी होते
क) झेंड्यावर सात कमळ व तारे होते
१) अ व क बरोबर २) ब व क बरोबर ३) अ व ब बरोबर ४) सर्व योग्य

२०) सर्फ खास ही संज्ञा हैदराबाद संस्थानात कशाबद्दल होती ?

- १) शिक्षणात मुस्लिम समाजातील व्यक्तींसाठी केलेल्या खास तरतूदी
२) ११% मुस्लिमांना हैदराबाद मधील ७५% नोकरीच्या जागा
३) एकूण जमिनीच्या १०% जमीन निजामाच्या मालकीची होती
४) वरीलपैकी एकही नाही

२१) महात्मा फुल्यांनी खालील कोणती पुस्तके / ग्रंथ लिहिले आहेत ?

- अ) गुलामगिरी
ब) खतफोडीचे बंड
क) सत्सार
ड) सार्वजनिक सत्यधर्म
१) अ व ड फक्त २) वरील सर्व ३) अ, ब, ड फक्त ४) ब, क, ड फक्त

२२) खालील वैशिष्ट्ये कोणत्या व्यक्तीबद्दल माहिती सांगत आहेत.

- अ) समाजसुधारक
ब) इतिहास संशोधक
क) विचारवंत
ड) मराठी वृत्तपत्राचे जनक
१) दादोबा पांडुरंग तर्खडकर २) बाळाशास्त्री जांभेकर
३) गोपाल हरि देशमुख ४) यापैकी नाही

२३) बॉम्बे प्रेसिडेन्सी असोसिएशनच्या स्थापनेमध्ये कोणाची महत्वाची भूमिका होती ?

- अ) न्या. तेलंग
ब) फिरोजशाहा मेहता
क) बदुद्दीन तय्यबजी
ड) दिनशाँ वाच्छा
१) अ, ब, क २) अ, क, ड ३) अ, ब, ड ४) अ, ब, क, ड

२४) गांधीजींना पुकारलेल्या वैयक्तिक सत्याग्रहाविषयी योग्य विधान /विधाने ओळखा.

- अ) सुरुवात : सप्टेंबर १९४०   ब) प्रथम सत्याग्रही : पंडित जवाहरलाल नेहरू
क) द्वितीय सत्याग्रही : विनोबा भावे

- १) फक्त अ   २) फक्त ब   ३) फक्त क   ४) वरीलपैकी सर्व

२५) खालीलपैकी कोणाला 'हिंदु-मुस्लीम ऐक्याचे दूत' असे सरोजिनी नायडू म्हणत ?

- १) मौलाना आझाद   २) बॅरिस्टर जीना   ३) सय्यद अहमद खान   ४) बदुद्दीन तय्यबजी

२६) लॉर्ड कर्झन याने भारतीय टंकन व पत्रमुद्रा अधिनियमाद्वारे एका पौडाची किंमत ..... एवढे रुपये अशी निश्चित केली ?

- १) रु. ५/-   २) रु. १०/-   ३) रु. १५/-   ४) रु. २०/-

२७) रविंद्रनाथ टागोर यांनी -

- अ) १९०१ साली विश्वभारतीची स्थापना केली
क) १९१८ साली शांतीनिकेतनची स्थापना केली

- १) विधान अ अयोग्य   २) विधान ब अयोग्य   ३) दोन्ही विधाने अयोग्य   ४) दोन्ही विधाने योग्य

२८) योग्य जोड्या जुळवा.

- अ) आर्य बांधव समाज   I) नरहरपंत धारपुरे
ब) यवतमाळची गुप्त संघटना   II) सिध्दनाथ काणे
क) अमरावतीची गुप्त संघटना   III) श्रीधर परांजपे
ड) हैद्राबादची गुप्त संघटना   IV) दादासाहेब खापर्डे

	अ	ब	क	ड
१)	iii	i	iv	ii
२)	i	ii	iii	iv
३)	iv	iii	ii	i
४)	iii	ii	iv	i

२९) अयोग्य विधाने ओळखा.

- अ) जेट प्रवाहाचे पश्चिमी व पूर्वीय जेट प्रवाह असे दोन प्रकार पडतात
ब) पश्चिमी जेट प्रवाह नैऋत्य मान्सून वारे वाहण्याच्या काळात भारतावरून वाहतो.
क) पूर्वीय जेट प्रवाह ईशान्य मान्सून वारे वाहण्याच्या काळात भारतावरून वाहतो.

- १) वरील सर्व   २) अ फक्त   ३) ब व क फक्त   ४) अ व क फक्त

३०) भुकंपप्रवण क्षेत्राच्या यादीनुसार जैतापूर अणुऊर्जा प्रकल्प कोणत्या यादीत मोडतो.

- १) झोन II   २) झोन III   ३) झोन I   ४) झोन IV

३१) खालील गवताळ प्रदेशांमधून सुदान प्रकारचा गवताळ प्रदेश ओळखा.

- १) क्वीन्सलँड   २) प्रेअरी   ३) स्टेप्स   ४) व्हेल्ड

३२) खंडाच्या पश्चिम भागात उष्ण वाळवंट तयार होण्याचे कारणे काय ?

- अ) पूर्वीय वारे   ब) थंड सागरी प्रवाह   क) खंडांतर्गतता
१) अ व क योग्य   २) सर्व योग्य   ३) अ व ब योग्य   ४) ब व क योग्य

३३) खालीलपैकी कोणत्या भौगोलिक गुणधर्मांमुळे दिवसाच्या स्वरूपात कालगणना करणे शक्य झाले आहे ?

- अ) पृथ्वीचे परिवलन   ब) पृथ्वीचे परिभ्रमण
१) फक्त अ   २) फक्त ब   ३) दोन्हीही   ४) दोन्ही नाही

३४) समुद्रसपाटीवर हवेचा दाब हा ..... मिलीबार एवढा असतो.

- १) १०१०.२   २) १०११.२   ३) १०१२.२   ४) १०१३.२

३५) अ) २१ जून ते २२ डिसेंबर हा कालावधी दक्षिणायन म्हणून ओळखला जातो.

ब) २२ डिसेंबर ते २१ जून हा कालावधी उत्तरायण म्हणून ओळखला जातो.

- १) फक्त विधान अ योग्य   २) फक्त विधान ब योग्य   ३) दोन्ही विधाने योग्य   ४) दोन्ही विधाने अयोग्य

३६) खालीलपैकी कोणती उद्याने सागरी राष्ट्रीय उद्याने म्हणून ओळखली जातात ?

- अ) मालवण   ब) कच्छ   क) मन्नार
१) अ, ब आणि क   २) अ आणि ब   ३) ब आणि क   ४) क आणि अ

३७) पर्वतांचे त्यांच्या निर्मितीप्रक्रियेनुसार दोन प्रकारात वर्गीकरण करता येते. (अंतर्गत प्रक्रिया निर्मित आणि बहिर्गत प्रक्रिया निर्मित) या वर्गीकरणाचा आधार घेता गटात न बसणारा पर्वत ओळखा.

- अ) वली पर्वत   ब) अवशिष्ट पर्वत   क) गट पर्वत   ४) ज्वालामुखीय पर्वत
१) ड   २) ब   ३) क   ४) अ

३८) समुद्राच्या पाण्यात असणाऱ्या प्रमाणानुसार खालील क्षारांचा चढता क्रम लावा.

- अ) क्लोरीन   ब) सोडियम   क) सल्फेट   ड) मॅग्नेशियम
१) अ, ब, क, ड   २) ड, क, ब, अ   ३) ड, क, अ, ब   ४) अ, ब, ड, क

३९) योग्य पर्याय निवडा.

अ) लक्षद्विप बेटे म्हणजे जलमग्न शिखरांची टोके आहेत

ब) अंदमान व निकोबार म्हणजे प्रवाळांपासून तयार झालेली बेटे आहेत

- १) विधान अ योग्य, ब अयोग्य   २) विधान ब योग्य, अ अयोग्य
३) दोन्ही विधाने योग्य   ४) दोन्ही विधाने अयोग्य

४०) पृथ्वी आणि सूर्य यांच्यामधील सरासरी अंतर किती आहे ?

- १) १५० दशलक्ष किमी   २) १५० लक्ष किमी   ३) १५० प्रकाश वर्ष   ४) १५० कोटी किमी

४१) खालीलपैकी योग्य विधान /विधाने ओळखा.

अ) महाराष्ट्र एक्सप्रेस कोल्हापूर ते गोंदिया या दोन शहरादरम्यान धावते

ब) डेक्कन एक्सप्रेस पुणे ते मुंबई या दोन शहरादरम्यान धावते

- १) फक्त अ   २) फक्त ब   ३) अ व ब दोन्ही   ४) अ व ब दोन्ही नाही

४२) खालील विधानांचा विचार करा आणि अयोग्य विधान/विधाने निवडा

अ) दमट हवामानाच्या प्रदेशात चुनखडीयुक्त खडक अतिशय कमकुवत असतात

ब) चुनखडीच्या रासायनिक अपक्षय व निक्षेपणापासून तयार होणाऱ्या भूरूपांना कार्स्ट भूरूपे म्हणतात

क) पंकाशम खडक अछिद्र असल्याने ते नैसर्गिक वायू व खनिज तेलाचे साठे सहज धरून ठेवू शकत नाहीत.

- १) अ व क फक्त   २) अ व ब फक्त   ३) अ, ब व क   ४) ब व क फक्त

४३) सन २०२०-२१ मध्ये प्रसिद्ध अभिनेते नाना पाटेकर यांना पुढीलपैकी कोणत्या पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले आहे?

- १) आचार्य अत्रे पुरस्कार   २) हृदयनाथ मंगेशकर पुरस्कार
३) राष्ट्रीय कालिदास पुरस्कार   ४) ग.दि.मा. पुरस्कार

४४) पहिले पंचवार्षिक परकीय व्यापार धोरण कधी प्रकाशित करण्यात आले ?

- १) १९८५   २) १९८७   ३) १९९२   ४) १९९७

४५) भारत सध्या लोकसंख्या संक्रमणाच्या तिसऱ्या टप्प्यातून जात आहे मात्र भारतातील काही राज्ये अजूनही लोकसंख्या संक्रमणाच्या दुसऱ्या टप्प्यातच आहेत.

खालीलपैकी कोणती राज्ये लोकसंख्या संक्रमणाच्या दुसऱ्या टप्प्यामध्ये आहेत ?

अ) उत्तर प्रदेश   ब) बिहार   क) राजस्थान   ड) मध्यप्रदेश

- १) अ, ब, क   २) ब, क, ड   ३) अ, क, ड   ४) अ, ब, क, ड

४६) नुकत्याच जाहीर झालेल्या धर्मनिहाय लोकसंख्येच्या आकडेवारीबाबत पुढील विधाने विचारात घ्या.

अ) एकूण लोकसंख्येचा विचार करता बौद्ध धर्मियांची सर्वाधिक लोकसंख्या महाराष्ट्र राज्यात आहे.

ब) एकूण लोकसंख्येचा विचारत करता जैन धर्मियांची सर्वाधिक लोकसंख्या महाराष्ट्र राज्यात आहे.

वरील विधानांपैकी योग्य विधान/विधाने ओळखा.

- १) दोन्ही विधाने योग्य आहेत   २) फक्त विधान ब योग्य आहे
३) फक्त विधान अ योग्य आहे   ४) दोन्ही विधाने अयोग्य आहेत

४७) २०११ च्या जनगणनेविषयी खालील विधाने विचारात घ्या.

अ) लिंग या रकान्यात इतर (तृतीय पंथीय) असा पर्याय वाढविण्यात आला

ब) मिळालेल्या आकडेवारीचे विश्लेषण करणे सोपे जावे म्हणून इतर या रकान्यातील आकडेवारीचा समावेश स्त्रिंमध्ये केला जातो.

वरील विधानांपैकी अयोग्य विधान/विधाने ओळखा

- १) फक्त अ   २) फक्त ब   ३) दोन्ही   ४) यापैकी नाही

४८) खालीलपैकी कोणत्या क्षेत्रामधील विकास साध्य करणे हे सार्कचे उद्दिष्ट आहे ?

अ) आर्थिक   ब) तांत्रिक   क) सामाजिक   ड) सांस्कृतिक

- १) फक्त अ   २) अ आणि ब   ३) अ, ब आणि ड   ४) अ, ब, क, ड

४९) योग्य जोड्या जुळवा.

स्तंभ अ (संस्था)   स्तंभ ब (स्थापना)

अ) IFCI   I) १९४८

ब) ICICI   II) १९५५

क) IDBI   III) १९६४

ड) IRBI   IV) १९७९

अ   ब   क   ड

१) I   ii   iii   iv

२) ii   iii   iv   i

३) iv   iii   I   ii

४) iv   I   iii   ii

- ५०) १९७२ मध्ये जमीनधारणा ठरविताना कुटुंब हा एकक म्हणून निश्चित करण्यात आला. त्या एककानुसार एका कुटुंबामध्ये किती सदस्य गृहीत धरण्यात आले ?
 १) ४ २) ५ ३) ६ ४) यापैकी नाही
- ५१) 'ऑर्डर ऑफ दि ड्रुक ग्याल्पो' हा सर्वोच्च नागरी सन्मान पुरस्कार भारताचे पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांना पुढीलपैकी कोणत्या देशाने प्रदान केला ?
 १) पॅलेस्टाईन २) भूतान ३) सौदी अरेबिया ४) अफगाणिस्तान
- ५२) जीवन निर्देशांक (standard of Living) खालीलपैकी कोणत्या बाबीद्वारे निर्देशित केला जातो ?
 १) दारिद्र्य गुणोत्तरे २) प्रतिव्यक्ती उत्पन्न ३) राष्ट्रीय उत्पन्न ४) बेरोजगारीचा दर
- ५३) खालीलपैकी कोणती राष्ट्रे उत्तर अमेरिका मुक्त व्यापार करारामध्ये सामील आहेत ?
 अ) कॅनडा ब) मेक्सिको क) अमेरिका
 १) अ आणि ब २) अ आणि क ३) ब आणि क ४) वरील तिन्ही
- ५४) नवीन विकास बँक (ब्रिक्स बँक) स्थापन करण्याचा निर्णय कोणत्या परिषदेत घेण्यात आला ?
 १) फोर्टलेझा २) नवी दिल्ली ३) मॉस्को ४) शांघाय
- ५५) व्यवहारातोल (BOP) मधील असमतोल कमी करण्यासाठी खालीलपैकी कोणती बाब उपयुक्त नाही ?
 १) चलन संकोच धोरण २) खर्च कमी करणे ३) आयात वृद्धी ४) परकीय मदत
- ५६) खालील विधानांपैकी योग्य विधान/विधाने ओळखा.
 अ) The Institutes of Technolgh (IIT) Act 1963 अन्वये देशात नवीन आय.आय.टी. स्थापन करण्यात येतात
 ब) तिरुपती (आंध्रप्रदेश) येथे नवीन आय.आय.टी. स्थापन करण्यात आली आहे.
 १) विधान अ योग्य २) विधान ब योग्य ३) दोन्ही विधाने योग्य ४) दोन्ही विधाने चूक
- ५७) अ) भारतीय शास्त्रा सर सी.व्ही. रामन यांनी प्रकाशाच्या विकिरणासंदर्भातील 'रामन परिणामाचा' शोध २८ फेब्रुवारी १९२८ रोजी लावला.
 ब) २८ फेब्रुवारी हा दिवस 'राष्ट्रीय विज्ञान दिवस' म्हणून साजरा केला जातो.
 १) दोन्ही विधाने योग्य आणि अ हे ब या विधानाचे योग्य कारण
 २) दोन्ही विधाने योग्य आणि ब हे अ चे योग्य कारण
 ३) विधान अ योग्य ब अयोग्य
 ४) विधान ब योग्य अ अयोग्य
- ५८) जागतिक अन्नसुरक्षा दिन कधी साजरा केला जातो ?
 १) १६ ऑक्टोबर २) १६ ऑगस्ट ३) १६ नोव्हेंबर ४) १६ डिसेंबर
- ५९) खालील विधानांपैकी अयोग्य विधान ओळखा.
 अ) अवकाशात चमकणाऱ्या एकूण विजापैकी फक्त ५% विजा जमिनीपर्यंत पोहोचतात.
 ब) वातावरणात दर सेकंदाला जवळपास ४० विजा चमकतात.
 १) फक्त अ २) फक्त ब ३) दोन्ही ४) दोन्ही नाही
- ६०) खालीलपैकी कोणते प्राणी अवश्राव्य ध्वनी काढू शकतात.
 अ) व्हेल ब) हत्ती क) गेंडा
 १) फक्त अ आणि ब २) फक्त ब आणि क ३) फक्त क आणि अ ४) अ, ब आणि क
- ६१) खालील पेशीअंगांचा विचार करता कोणामध्ये केंद्रक आढळून येत नाही ?
 १) लाल रक्त पेशी २) श्वेत रक्त पेशी ३) रक्तपट्टिका ४) वरीलपैकी सर्व
- ६२) खालील विधाने विचारात घ्या.
 अ) अन्न पदार्थांमध्ये विरल आयोडिनचे द्रावण टाकल्यानंतर जर त्याचा रंग काळसर—निळा झाल्यास त्या अन्न पदार्थांमध्ये कबोर्दके आहेत असे समजले जाते.
 ब) कॉपर सल्फेटचे दोन थेंब आणि खाण्याच्या सोड्याचे दहा थेंब अन्न पदार्थावर टाकल्यास जांभळा रंग दिसून आल्यास अन्नपदार्थांमध्ये प्रथिने आहेत असे समजले जाते.
 १) विधान अ योग्य, विधान ब अयोग्य २) विधान ब योग्य, विधान अ अयोग्य
 ३) दोन्ही विधाने योग्य ४) दोन्ही विधाने अयोग्य
- ६३) योग्य पर्याय निवडा.
 अ) मानवी शरीराच्या सुदृढ वाढीसाठी 'ड' जीवनसत्त्व अत्यंत महत्त्वाची भूमिका बजावते
 ब) कॉल्शियम आणि फॉस्फरस यांचा शरीराकडून वापर होण्यासाठी 'ड' जीवनसत्त्व अत्यंत महत्त्वाची भूमिका बजावते.
 १) विधान अ योग्य, ब अयोग्य २) विधान ब योग्य, अ अयोग्य
 ३) दोन्ही विधाने योग्य ४) दोन्ही विधाने अयोग्य
- ६४) टंगस्टनचा द्रवणांक किती आहे ?
 अ) ३३८०^०K ब) ३३८०K क) ३६५३K ४) ३६५३^०C
 १) अ किंवा क २) ब किंवा ड ३) अ किंवा ब ४) क किंवा ड

६५) मानवी शरीरामध्ये पाणी कोणती भूमिका पार पाडते ?

- अ) पोषणद्रव्याच्या शोषणामध्ये मदत करणे.   ब) नको असलेले पदार्थ शरीराबाहेर टाकणे.
क) शरीराचे तापमान योग्य पातळीवर राखणे.

- १) अ व ब   २) ब व क   ३) अ व क   ४) वरीलपैकी सर्व

६६) खालील विधानांपैकी योग्य विधान / विधाने ओळखा.

- अ) अधिवृक्क ग्रंथी शरीरातील क्षारांचे संतुलन राखण्याचे काम करतात.
ब) जेव्हा पीयूषिका ग्रंथीकडून (Pituitary gland) आज्ञा मिळते तेव्हाच अधिवृक्क ग्रंथी कार्यरत होते.

- १) विधान अ   २) विधान ब   ३) दोन्ही   ४) यापैकी नाही

६७) एका इलेक्ट्रॉनवर किती प्रभार असतो ?

- १) $1.6 \times 10^{-19}C$ २) $1.6 \times 10^{-18}C$ ३) $1.6 \times 10^{-17}C$ ४) $1.6 \times 10^{-20}C$

६८) सौर स्थिरांकाचे मूल्य काय असते ?

- अ) $1.4 (kj/sec)/m^2$ ब) $1.4kw/m^2$

- १) फक्त अ   २) फक्त ब   ३) अ किंवा ब   ४) यापैकी नाही

६९) एक प्रकाशवर्ष म्हणजे ?

- १) $9.46 \times 10^{15}m$ २) $9.46 \times 10^{14}m$ ३) $9.46 \times 10^{16}m$ ४) $9.46 \times 10^{17}m$

७०) अयोग्य विधान ओळखा.

- अ) हातीची बोट (मधले बोट) आणि कोपरा दरम्यानच्या अंतराला 'क्युबिट' असे म्हणतात.
ब) हाताची बोटे (मधले बोट) आणि हनुवटी (हात जमिनीला समांतर स्थितीत असताना) दरम्यानच्या अंतराला 'यार्ड' म्हणतात.

- १) फक्त अ   २) फक्त ब   ३) दोन्ही   ४) यापैकी नाही

७१) २०२१ चा पंडित हृदयनाथ मंगेशकर पुरस्कार पुढीलपैकी कोणत्या व्यक्तीला प्रदान करण्यात आलेला आहे ?

- १) सुरेश वाडकर   २) अवधूत गुप्ते   ३) महेश काळे   ४) आदर्श शिंदे

७२) यावर्षीचा 'बॅलन डी ओर पुरस्कार' लिओनेल मेस्सी याला कितव्यांदा मिळालेला आहे ?

- १) तीन   २) पाच   ३) सात   ४) नऊ

७३) जागतिक अॅथलेटिक्स संघटनेकडून २०२१ या वर्षातील सर्वोत्कृष्ट महिला पुरस्कारासाठी पुढीलपैकी कोणाची निवड केली आहे ?

- १) हिमानी उत्तम परब   २) भवानी देवी   ३) वंदना कटारिया   ४) अंजू बाॅबी जॉर्ज

७४) २०२१ चा यशवंतराव चव्हाण राज्यस्तरीय पुरस्कार पुढीलपैकी कोणत्या संस्थेला जाहीर करण्यात आला ?

- १) हाफकिन इन्स्टिट्यूट   २) सिरम इन्स्टिट्यूट   ३) टाटा इन्स्टिट्यूट   ४) रिलायन्स इन्स्टिट्यूट

७५) सागरी जीवशास्त्रातील अत्यंत प्रतिष्ठेचा मानला जाणारा जे.ए.कुशमन पुरस्कार २०२२ मिळविणारे पहिले भारतीय व्यक्ती पुढीलपैकी कोण आहेत ?

- १) डॉ. वामन केंद्रे   २) डॉ. राजीव निगम   ३) डॉ. हर्षवर्धन   ४) डॉ. डी. नागेश्वर रेड्डी

७६) नवीनीकरण योग्य ऊर्जा संशोधन क्षेत्रातील नोबेल समजला जाणारा 'इंटरनॅशनल एनी अँवॉर्ड २०२०' इटलीमधील रोम येथे कोणत्या भारतीय व्यक्तीला प्रदान करण्यात आला ?

- १) डॉ. डी. नागेश्वर रेड्डी   २) अमर्त्य सेन   ३) डॉ.सी.एन.आर.राव   ४) डॉ.एस.के.सोहन रॉय

७७) आंतरराष्ट्रीय महिला न्यायाधीश संघटनेचा 'आर्लिन पॅच ग्लोबल व्हिजन पुरस्कार २०२१' कोणत्या भारतीय महिला न्यायाधीशांना जगात प्रथमच मिळाला ?

- १) न्या.गीता मित्रल   २) न्या. गीता भारद्वाज   ३) न्या. गीता केळकर   ४) न्या. गीता शर्मा

७८) मारुती चितमपल्ली यांना ५१ हजार रूपयांचा प्रतिष्ठित जीवनगौरव पुरस्कार पुढील कोणत्या विद्यापीठाकडून प्रदान करण्यात आलेला आहे ?

- १) पुणे विद्यापीठ   २) सोलापूर विद्यापीठ   ३) औरंगाबाद विद्यापीठ   ४) उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ

७९) २०२१ चा ५७ वा ज्ञानपीठ पुरस्कार दामोदर मावजो यांना पुढीलपैकी कोणत्या भाषेतील साहित्य लेखनासाठी मिळाला ?

- १) कोकणी   २) मराठी   ३) आसामी   ४) हिंदी

८०) साहित्य अकादमीद्वारे 'उद्या' या कादंबरीसाठी पुढीलपैकी कोणत्या व्यक्तीला पुरस्कार मिळाला ?

- १) नंदा खरे   २) आबा महाजन   ३) श्रीकांत देशमुख   ४) ज्ञानेश्वर मुळे

८१) सन २०२१ मधील नोबेल पुरस्काराबाबतीत योग्य विधानांची निवड करा.

- अ) सन २०२१ मध्ये एकूण १३ जणांना नोबेल पुरस्कार जाहीर करण्यात आला.
ब) यामध्ये केवळ १ महिला होती
क) २०२१ पर्यंत नोबेलच्या ५८ महिलांना नोबेल पुरस्कार देण्यात आला.

ड) नोबेलच्या इतिहासात सर्वात प्रथम नोबेल विजेता महिला मुलाला युसूफझाई या आहेत.

- १) अ, क बरोबर   २) अ, ब, क बरोबर   ३) फक्त अ, ब बरोबर   ४) वरील सर्व बरोबर

८२) भारतातील सर्वात लांब ठरलेल्या बोगबील पुलाची लांबी किती आहे ?

- १) ४.८ किमी   २) ४.९ किमी   ३) ५.० किमी   ४) ५.१ किमी

८३) स्वाती थियागराजन यांचा पुढीलपैकी कोणता चित्रपट ऑस्कर पुरस्कार २०२१ मध्ये सर्वोत्तम माहितीपट म्हणून ठरला ?

- १) माय ऑक्टोपस टीचर   २) बिटू   ३) सोल   ४) द फादर

८४) नोव्हेंबर २०२१ मध्ये आशियातील सर्वात जुना व भारतातील सर्वात मोठा आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव (IFFI) कोठे संपन्न झाला ?

- १) पणजी, गोवा   २) बेंगलोर, कर्नाटक   ३) सुरत, गुजरात   ४) जयपूर, राजस्थान

८५) ५२ व्या आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवात पहिला 'सत्यजीत रे जीवनगौरव पुरस्कार' वितरित करण्यात आला, चित्रपटसृष्टीचे महानायक सत्यजीत रे यांचा २०२१ मध्ये ..... साजरा करण्यात आला ?

- १) सुवर्ण जन्मोत्सव   २) अमृत जन्मोत्सव   ३) हीरक जन्मोत्सव   ४) जन्म शताब्दी वर्ष

८६) एका सांकेतिक भाषेत BROKE शब्द DOSFK, START हा शब्द UQEMZ असा लिहिता तर INDIA हा शब्द कसा लिहिला जाईल ?

- १) KHDKG   २) KKHDG   ३) DHGKK   ४) KHGKD

८७) A ला एक काम पूर्ण करायला १२ दिवस लागतात. B ला ते काम करायला ६ दिवस लागतात. तर दोघांनी मिळून काम केले तर किती दिवस लागतील ?

- १) ४ दिवस   २) ५ दिवस   ३) ६ दिवस   ४) ७ दिवस

८८) A, B, C, D ही विमाने पूर्वेकडे जायला निघाली १२५km गेल्यावर A व D उजवीकडे व B व C डावीकडे वळाली. पुढे अजून ११५km गेल्यावर B व C त्यांच्या डावीकडे तर A व D ही विमानेदेखील त्यांच्या डावीकडे वळाली. आता A, B, C, D ही विमाने अनुक्रमे कोणत्या दिशेला जात आहेत ?

- १) उत्तर, दक्षिण, पूर्व पश्चिम   २) पूर्व, पश्चिम, पश्चिम, पूर्व
३) पूर्व, पश्चिम, पूर्व, पश्चिम   ४) दक्षिण, उत्तर, उत्तर, दक्षिण

८९) रमेशकडे एक बॉक्स आहे ज्याचे घनफळ ८१६० घन से.मी. आहे तर त्या बॉक्समध्ये ४ × ३ × २ सेमीचे किती बॉक्स या मोठ्या बॉक्समध्ये बसतील ?

- १) ३१०   २) ३२०   ३) ३४०   ४) ३७५

९०) राजचे वय धीरजच्या वयाच्या ४ पट आहे. तीन वर्षांपूर्वी राज धीरजच्या पाचपट वयाचा होता तर राजचे आजचे वय काढा.

- १) १२ वर्षे   २) १६ वर्षे   ३) २४ वर्षे   ४) ४८ वर्षे

९१) A हा B चा भाऊ आहे. C चे D शी लग्न झालेले असून C हा B चा पुतण्या आहे. तर D हा A चा कोण आहे ?

- १) सासू   २) जावई   ३) सून   ४) वडील

९२) एक वस्तू ४८०० रु. स विकल्यास २०% नफा होतो, तर ३६०० रु. ला विकल्यास काय होईल ?

- १) १०% फायदा   २) ५% फायदा   ३) १०% तोटा   ४) ५% तोटा

९३) जर EDUCATION हा शब्द ५४२१३१२०९१५१४ असा लिहिला जात असेल तर CAT कसा लिहिला जाईल ?

- १) १३१२०   २) ३१२   ३) ३१२०   ४) ३१२०९

९४) खालील अक्षरमालिकेतील रिकाम्या जागेसाठी योग्य अक्षर ओळखा.

EMH, NOA, I?D

- १) O   २) M   ३) N   ४) P

९५) एक कुटुंबात ६ व्यक्ती आहेत, त्यात दोन जोडपी आहेत, रामराव हे वकील असून ते कुटुंबप्रमुख आहेत. मुकेश व राकेश ही दोन मुले असून त्यापैकी एक शिक्षक आहे. रीनाची सासू वकील आहे. रीनाला अजय नावाचा मुलगा आहे. रामरावाची सून डॉक्टर आहे.

जर अजयचे काका डॉक्टर असतील तर पती-पत्नी खालीलपैकी कोणता व्यवसाय करतात ?

- १) वकील डॉक्टर   २) डॉक्टर डॉक्टर   ३) शिक्षक शिक्षक   ४) शिक्षक डॉक्टर

९६) खालील विधाने व अनुमाने लक्षात घेऊन योग्य पर्याय निवडा.

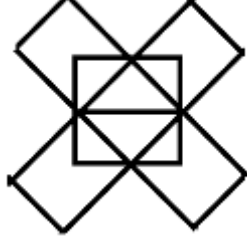
विधान — सर्व पुरुष राजकारण आहेत
सर्व पुरुष महत्वाकांक्षी आहेत
सर्व मानव मर्त्य आहेत

गृहितके — अ) सर्व राजकारणी मर्त्य आहेत
क) पुरुष राजकारणी व महत्वाकांशी आहेत
१) अ आणि ब २) ब आणि क

ब) सर्व मानव राजकारणी आहेत
ड) फक्त महत्वाकांशी पुरुष मर्त्य आहेत
३) फक्त क ४) फक्त ड

९७) खालील आकृतीमध्ये पंचकोनांची संख्या किती आहे ?

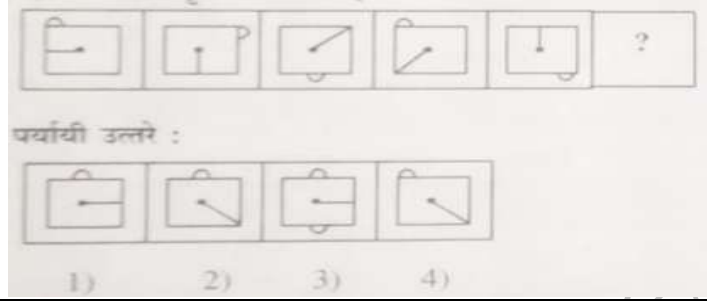
१) १२

२) १३

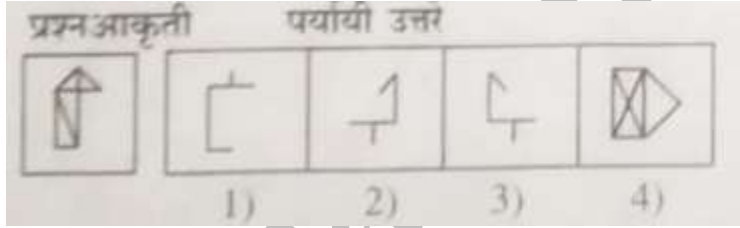
३) ११

४) १०

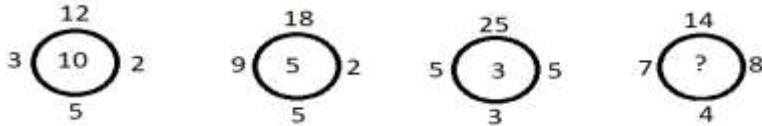
९८) दिलेल्या प्रश्नाकृतीत प्रश्नचिन्हाच्या जागी पर्यायातील कोणती आकृती येईल ?

९९) पर्यायातील कोणती आकृती प्रश्न आकृतीत अंतर्भूत आहे

१००) प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

१) १

२) २

३) ६

४) ९